

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ №3

**КАФЕДРА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

Галузь знань 26 Цивільна безпека
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність (поліцейські)
Шифр за ОПП: ОК 7

Мова навчання: українська

Розробник:

ЛУНГОЛ Ольга, доцентка кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3, кандидатка педагогічних наук

ГАБОРЕЦЬ Ольга, доцентка кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3, доктор філософії

ВОЛОБОЄВ Артур, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3, доктор філософії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету №3 ДонДУВС
Протокол № 17 від «15» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

Артур ВОЛОБОЄВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Правоохоронна діяльність (поліцейські)
«15» серпня 2023 р.

Гарант ОПП

Ольга МЕРДОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача
2023-2024	12.12.2023	№6	

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки	1-й	
Семестр	1-й	
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	4 години	4 години
Семінарські:	-	-
Практичні:	40 годин	6 годин
Самостійна робота:	46 годин	80
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:1,05	1:8

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь правоохоронної діяльності для реалізації завдань Національної поліції України, здатних застосовувати інформаційні та комунікаційні технології в професійній діяльності, забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності тощо в аспекті застосування інформаційних та комунікаційних технологій в професійній діяльності; засвоєння базових знань, формування вмінь і навичок, необхідних для

ефективного використання засобів сучасних інформаційних технологій у своїй навчальній та майбутній професійній діяльності, у вивченні інших предметів; створення умов для задоволення запитів і розвитку індивідуальних нахилів й здібностей, формування інформаційної культури та комп'ютерної грамотності здобувачів і здобувачок вищої освіти.

Завдання: полягає у вивченні теоретико-методологічних та практичних основ інформаційних та комунікаційних технологій, а також формування у здобувачів і здобувачок вищої освіти професійних навичок користування комп'ютерною технікою, сучасними прикладними програмами, роботи з електронними документами та мережними ресурсами, застосування електронних джерел навчання, офісного програмного забезпечення, мережних технологій, спеціалізованих програмних пакетів і баз даних правового призначення.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна є вихідною. Компетентності сформовані під час її вивчення в подальшому будуть використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін, як: «Юридичне документознавство», «Оперативно-розшукова діяльність», «Криміналістика», «Поліцейська діяльність», «Інформаційне забезпечення професійної діяльності».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	Програмні результати навчання				
	ПРН 3	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 14	ПРН 18
знати етапи розвитку інформаційних технологій, їх призначення	+	+			
знати системи обробки текстових та графічних даних	+		+		
вміти користуватися прикладними комп'ютерними програмами для вирішення професійних завдань, аналізувати та приймати рішення щодо їх застосування у професійній		+		+	
застосовувати інформаційні технології в професійній діяльності			+	+	
застосовувати можливості використання пакета Microsoft Office для створення та аналізу документів		+		+	
знати основи захисту комп'ютерної інформації, організацію та прийоми пошуку інформації у електронних базах даних		+	+	+	+

вміти використовувати MS Word для створення документів підвищеної складності		+	+		+
вміти здійснювати вибір, аналіз, групування та узагальнення даних із використанням зведених таблиць, списків і баз даних табличного процесора MS Excel, використовувати процесор для статистичної обробки даних і прогнозування		+		+	+
вміти сканувати та розпізнавати дані, представлені на паперових носіях		+		+	
вміти створювати електронні презентації				+	+
вміти організувати пошук правової інформації у глобальній мережі Internet			+	+	

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. роб		лекції	семінар.	практичн.	сам. роб
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12	15
Модуль 1										
Змістовий модуль. Інформаційні та комунікаційні технології										
Тема 1. Поняття інформація, інформаційні системи та інформаційні технології. Апаратне та програмне забезпечення	20	2	-	10	8	24	2	-	2	20
Тема 2. Використання текстового процесора Microsoft Word для роботи з електронними документами	24	-	-	10	14	22	-	-	2	20
Тема 3. Обробка та аналіз даних. Системи табличної обробки даних	24	-	-	10	14	20	-	-	-	20

Тема 4. Робота у Всесвітній мережі. Поняття кібербезпеки. Кібербезпека в умовах воєнного стану. <i>Модульна контрольна робота</i>	22	2	-	10	10	24	2	-	2	20
Усього годин	90	4	-	40	46	90	4	-	6	80

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль. ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.

Тема 1. Поняття інформація, інформаційні системи, інформаційні та комунікаційні технології. Апаратне та програмне забезпечення.

Основні поняття навчальної дисципліни «Інформаційні та комунікаційні технології». Інформатика, як наука про інформацію та інформаційні процеси. Загальні відомості про види інформаційних систем та історію їх виникнення. Історія розвитку обчислюваної техніки та інформаційних систем. Програмне забезпечення ПК. Загальні принципи організації та роботи комп'ютерів. Системне програмне забезпечення, операційні системи. Основні прийоми та методи роботи з об'єктами у середовищі ОС Windows. Програми-архіватори.

Тема 2. Використання текстового процесора Microsoft Word для роботи з електронними документами.

Ознайомлення з інтерфейсом текстового редактора Word. Формування навичок роботи з текстовим редактором Microsoft Word. Налаштування панелей інструментів вікна програми. Форматування тексту. Основні технологічні операції і процеси у середовищі текстового процесора Word для створення й редагування різноманітних текстових документів. Стильове оформлення тексту. Створення та редагування таблиць у текстовому редакторі MS Word. Форматування таблиць. Колекція об'єктів SmartArt. Опрацювання стилів у Microsoft Word. Встановлення автоматичного змісту у документі. Поняття про гіперпосилання та гіпертекст. Робота із клавіатурним тренажером. Вставка в документ графічних об'єктів, малюнків, схем.

Тема 3. Обробка та аналіз даних. Системи табличної обробки даних.

Характеристика складових інтерфейсу вікна програми й об'єктів обробки табличного процесора Microsoft Excel. Формування навичок роботи з таблицями в табличному редакторі Excel. Прийоми роботи з формулами та

функціями. Загальні правила введення та редагування даних. Специфічні правила введення та редагування даних конкретного типу. Функції. Правила виконання основних команд з об'єктами. Побудова діаграм та графіків під час роботи з ЕТ. Побудова графіків та діаграм за даними електронних таблиць.

Тема 4. Робота у Всесвітній мережі. Поняття кібербезпеки. Кібербезпека в умовах воєнного стану.

Створення та наповнення власного web-сайту. Ознайомлення із структурою сайту, правилами наповнення, стилю тощо. Електронна пошта. Бази даних WWW. Пошук інформації. Безпека роботи з інформацією в пошукових системах. Поняття кібербезпеки та кібергігієни. Кібербезпека в умовах воєнного стану. Внесення змін до Кримінального кодексу України щодо підвищення ефективності боротьби з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- репродуктивні методи;
- творчі та проблемно-пошукові методи;
- дослідницькі методи навчання;
- методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю (самоконтролю та взаємоконтролю);
- бінарні методи.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання

	Поточний контроль			Підсумковий контроль
	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік
	30	10	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100			

Для переводу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

Модульна контрольна робота

19-20 балів – «5» відмінно;

15-18 балів – «4» добре;

10-14 балів – «3» задовільно;

0-9 балів – «0» незадовільно.

При оцінюванні заліку на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але

не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок

67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Вишня В.Б., Гавриш О.С., Рижков Е.В. Основи інформаційної безпеки : навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2020. 128 с.
2. Уткіна Г.А, Тулінов В.С. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Інформаційні технології» для студентів денної та очної форми навчання спеціальності 081 «Право» : навч. посіб. Кривий Ріг: Видавець ФОП Чернявський Д.О., 2020. 164 с.
3. Лунгол О.М., Габорець О.А. OSINT-технології в правоохоронній діяльності: навчальний посібник. Мультимедійне видання. Кропивницький: Book Creator, 2023. 107 с. URL: https://read.bookcreator.com/fQ6a2RCUdGO8pRylJCh2iAlj1bt2/sWY11xVJRKy_mMSKpkHe4TQ/Na_v6VtmRIK01GcxoSQovg

Додаткові

1. Бутенко Т. А., Сирий В. М. Інформаційні системи та технології : навчальний посібник. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2020. 207 с.
2. Вовкодав О. В. Сучасні інформаційні технології : навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 550 с.
3. Завада О. П., Прийма С. С. Глобальна мережа Інтернет. Львів : Видавничий центр економічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 64 с.
4. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : словник. Київ : ЦП Компринт, 2019. 134 с.
5. Кавун С. В. Інформаційна безпека : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ, 2016. 213 с.

6. Кулешник Я. Ф., Сеник В. В., Сорокач О. В. Застосування інформаційних технологій для автоматизованої ідентифікації осіб : навчально-методичний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 122 с.

7. Павлиш В. А., Шаховська Н. Б. Основи інформаційних технологій і систем : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 620 с.

Нормативно-правові акти

1. Про електронні комунікації. Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>.

2. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах. Закон України від 05.07.2014 № 80/94-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Про інформацію. Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

4. Про Національну програму інформатизації. Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>

5. Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 209. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209-2022-p#Text>.

6. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 № 263. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zabezpechennya-funkcionuvannya-informacijno-komunikacijnih-sistem-elektronnih-komunikacijnih-sistem-publichnih-elektronnih-reyestriv-v-umovah-voyennogostanu-263>

7. Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1024. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text>.

8. Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України». Наказ МВС України від 03.08.2017 № 676. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>.

9. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади. Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25.11.2002 № 327/225. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02#Text>.

10. Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони виготовлення та поширення інформаційної продукції, спрямованої на пропагування дій держави-агресора. Закон України від 03.03.2022 № 2109-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-20#Text>.

11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції. Закон України від 03.03.2022 № 2110-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#Text>.

12. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо підвищення боротьби з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану. Закон України від 24.03.2022 № 2149-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2149-20#Text>.

13. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам. Закон України від 15.03.2022 № 2137-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#Text>.

14. Про електронні довірчі послуги. Закон України від 05.10.2017 № 2155-VII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.

15. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

16. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.

17. Стратегія кібербезпеки України. Указ Президента України від 26.08.2021 року № 447/2021. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#n7>

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-телекомунікаційна система «МІА:Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=746>

2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/>

5. Інформаційні технології в діяльності Національної поліції : мультимедійний навчальний посібник НАВС. URL: https://arm.naiiu.kiev.ua/books/inform_tekhnolohii/lection/lec1.html

6. IT-законодавство, проблеми, пріоритети, напрями розвитку. URL:
<http://aphd.ua/publication-180/>.